

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütőről és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

A magyar képviselőház ellenzéke szakított végre eddigi rendszerével. Egymagától abbahagyta a parlamenti sztrájkot, bejött a képviselőházba, leült a maga helyére és mindenben alávétvén magát a jelenleg érvényben lévő házszabály rendelkezéseinek, résztvett az országgyűlés tanácskozásában.

Igaz, hogy az ellenzék rendes mederben való első szereplésének ezt a napját még régi taktikájának, a panamavadászatnak, a kormányzati rendszer meggyanúsításának, a termékeny parlamenti munka megakasztásának szentelte. Ámde ez nyilván csak átmenet volt.

Ez a nap mindamellett meddőnek nem mondható. Az ellenzék meddő szócsatározásai közé eső órákat a kormány és pártja lehetőleg hasznosították az ország érdekében. A miniszterek egész sor javaslatot terjesztettek elő. A pénzügyminiszter pedig nagy-szabású expozéban ismertette a kormány munkaprogramját és az ország gazdasági helyzetét.

Az ellenzék szóvalánul hallgatta mind-ezeket. Arra még nem tudta rászánni magát, hogy ebből a munkából kivége az őt terhelő részt. De máskülönbösen annál oda-adóbban „dolgozott” a maga különleges programján. Szónokai beszéltek a Dész-per-

ről, a margitszigeti ügyről, megvádolták, meggyanúsították a többséget és a kormányzati rendszert. Kortesbeszédet mondtak és elferdítették az egyes kipiszkált esetek ténybeli tartalmát. Közben pedig kitűnően mulattak egymás közbeszólásain, tréfáin, izléstelenégein és még kitűnőbben lehurrog-ták ellenfeleik igazságait. *Szóval, derék ellen-zékünk csakugyan abban a szerepben ragyo-gott ma, melyet a parlament porondján rend-szerint beszokott tölteni.*

A margitszigeti ügy volt a kedvencz téma. Eszünk ágában sincs, hogy visszatér-jünk rá. Ez az ügy éppen eléggé ismeretes a közvelemény előtt. A képviselőház leg-utóbbi ülésén maga gróf Tisza István tárta az ország elé annak minden részletét, anél-kül, hogy valamit is elhallgatott volna. A mai ellenzéki felszólalások megint csak arra nyújtottak okot és alkalmat, hogy Tisza István gróf többrendbeli felszólalásai során ismételtén kiderüljön, amit az ellenzéken is minden egyes ember tud: hogy az egész margitszigeti dolog egy embernek, Lukács Lászlónak a ténye volt, aki ezzel maga sem keresett önző természetű eredményt, de aki-nek ebben az esetben való ténykedésével soha sem gróf Tisza István, sem a nemzeti munkapárt egy pillanatra sem azonosította magát.

A nap eseményei közül valóban mellé-kesnek tekintjük azt a tárgyat, melynek az

ellenzék az ő első parlamenti exkurzióját szentelte. A dolog lényege inkább az, hogy bejöttek, hogy be tudtak jönni, hogy nem érte őket semmiféle erőszak, hogy beszél-hettek, amiről akartak és hogy szereplésük-kezel bebizonyították a parlament szabadságát és az érvényben lévő házszabály liberá-lizmusát.

Baross János függetlenségi képviselő belépett a nemzeti munkapártba.

Balogh Jenő igazságügyminiszter hiva-tott testületeket és komoly ujságírókat érte-kezletre hívott a sajtóreform ügyében. — A sajtónak csakis a rágalmából és gyanu-sításból elősködő része természetesen torka-szakadtából küzd a tervezett sajtóreform ellen.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Megyebizottsági tagválasztások.

Az október 15-diki őszi közgyűlés az 1913. év végével kilépés és az 1916. év végéig megválasztottak sorában elhalálkozás vagy lemondás folytán megüresedett bizott-sági tagi helyek betöltésére a választást november 18-dikára tűzte ki.

Négy hétig a nagyvilágban.

Írta: Szigeti Béla.

X.

Öreg este volt már, midőn Milanóba meg-érkeztünk és így türelmetlenül vártuk, amíg a lusta, vállalkozó szellemű olasz hor-dárok podgyászainkat számba vették és a szálloda kocsjára rakták. Rövid séta után szállodánkba a „Hotel du Parc”-ba értünk, a hol örömmel hallottuk, hogy a portás és a pincérek közül többen németül és fran-cziául is beszélnek. Különbösen is e tekintet-ben az olasz praktikusabb, mint a francia, mert több világnyelvet igyekszik elsajátítani, hogy az idegenekkel való érintkezést könny-nyebbé és kellemesebbé tegye. Szállodánk ablakait egész éjjel nyitva hagytuk, hogy a parkból jövő illatos és üde levegőt élvez-hessük, mert, amint másnap meggyőződhet-tünk, Milanóban a nyári hónapokban csak éjjel kellemes a levegő. Oly forróság ural-kodik itt, hogy a 42 fok meleg napirendeu van. Olaszország legmelegebb városa és a hatalmas hőemelkedést nincs mi ellensúlyozza, míg a délibb fekvésű városok forróságát a tenger közelsége enyhíti. Az olasz igen szí-vélyes és előzékeny az idegennel szemben, minden eszközt megragad, hogy magát meg-értesse, de a borralaló kiterőszakolását is mindenféle módon megkísérli, amit energi-

kusabb fellépéssel lehet csak kivédeni. A fegyverviselés, rendőri engedély nélkül, szigoruan, 6 havi fogsággal büntetettik és e tilalom nem csak revolverekre, törökre és törős botokra, hanem zsebkésekre is vonat-kozik, mert csak olyan zsebkések viselhetők, melyek pengéi maximum 4 cm. hosszúsá-guak és tompa hegyűek. Ugyanily szigoru-sággal járnak el a fényképezőkkel szemben is, miért is a határszéleken, de a nagyszámu erődítmények közelében is a fényképezés még a legnagyobb óvatosság mellett sem ajánlatos.

Olaszországban, amint tudjuk, a pénzegy-ség a lira, mely 100 centerimi-re = 95 fill. oszlik. Aranypénz nagyon kevés van for-galomban, de annál több papírpénz. Van ál-lamjegye és bankjegye. Bankjegyek kibocsá-tására csak a Banca d'Italia, a Banca di Napoli és a Banca di Sicilia jogosult, de az ezen intézetek által forgalomba hozott 50, 100, 500 és 1000 lírás bankjegyek csak akkor érvényesek, ha piros színű állami belyegzővel vannak ellátva. Nagy számban van az állam által kibocsátott 5, 10 és 25 lírás forgalomban, melyek mellett 1, 2 és 5 lírás ezüst pénzek is forognak. Az 1, 2 és 5 frankos francia, belga vagy svájci pénzek is elfogadtnak líra-értékben, de az ilyen eredetű rézpénzek nem. Igen sok a hamis és forgalomból kikerült régiebb veretű pénz, melyekkel sok visszaélést követnek el és

ezért ajánlatos pénzváltást csak megbízható nagyobb bankoknál eszközölni, ügyelvén arra, hogy a vezetés évszáma olvasható és 1863. utáni évekből való legyen. Az idő-számítás középeurópai, de a napok nem 2-szer 12 órára, hanem 24 órára vannak osztva. Mindazonáltal az órák nagyrésze még mindig 12 órásszámlapokkal vannak el-látva és a gyakorlatban is az a módszer a használtabb.

Programmunk szerint első helyen a mila-nói új temetőt tekintettük meg, mely talán egyedül áll szépség tekintetében és művészi szempontból a maga nemében. A legjelesebb szobrászművészek alkotásai sorakoznak itt egymás mellé, melyek gondolat és kivitel tekintetében e csendes helyen elfojthatatlan hatással van a szemlélőre.

Az 1866-ban megnyitott temető 200.000 m² területen fekszik és hatalmas oszlop-csarnokkal van körülveve. Ez csak a vagyono-sabbak temetkezési helye, mert minden ide temetendő tetem után 2500 lírát kell fizetni, amihez még a sírhely ára járul, hely és nagyság szerint. E temetőben van egy krematorium (halotthamvasztó) is, melyet az itt letelepedett svájci származású Keller Albert 1876-ban saját költségén építtetett. Egy tetem elégetése 40 lírába kerül. Ugyan-csak itt van a hullaház is, ahol — 120 C° mellett fagyasztják a hullákat, hogy hosszabb

Választás után betöltés alá kerülnek a következő bizottsági tagsági helyek:

Abrudbánya—Verespataki kerületben: 1914—1919. évekre 6 biz. tag helye.

Gyulafehérvár városi kerületben: 1914—1919. évekre 12 biz. tag helye. 1914—1916. évekre 3 biz. tag helye.

Nagyenyed városi kerületben: 1914—1919. évekre 9 biz. tag helye. 1914—1916. évekre 1 biz. tag helye.

Vizakna városi kerületben: 1914—1919. évekre 8 biz. tag helye.

Alvinczi választó kerületben: 1914—1919. évekre 6 biz. tag helye.

Balázsfalvi választó kerületben: 1914—1919. évekre 7 biz. tag helye.

Borbándi választó kerületben: 1914—1919. évekre 6 biz. tag helye.

Magyarigényi választó kerületben: 1914—1919. évekre 6 biz. tag helye.

Marosújvári választó kerületben: 1914—1919. évekre 9 biz. tag helye.

Nagyenyed vidéki választó kerületben: 1914—1919. évekre 8 biz. tag helye. 1914—1916. évekre 2 biz. tag helye.

Vingárdi választó kerületben: 1914—1919. évekre 12 biz. tag helye.

Zalatnai választó kerületben: 1914—1919. évekre 5 biz. tag helye.

Maros-Torda bizalma.

Teli tudóval fujatták világgá a hamishangu trombitákkal, hogy Marostorda vármegye, mely „az igazi hazafiság ősfészke” és a Dösy-Gáll-Bethlen-Urmánczy-féle kisajátított politikai becsület hangyafészke: itéletet fog mondani a munkapárti kormányrendszer fölött. És hogy ez az itélet lesújtó, megsemmisítő lesz.

dön át változatlanul és felismerhetően eltarthatók legyenek.

A Via dell' Ospedale-on van az Ospedale Maggiore, a világ legszebb és legmonumentálisabb kórháza, melynek homlokzata 238 m. hosszú és 9 udvarból áll. Francesco Sforza építtette 1456-ban. Kezdetben gótstílusban épült, amit később átmeneti stílusban folytattak és csak 1624-ben fejezték be. Impozáns a homlokzat terrakotta ornamentikája, a szép márványoszlopokkal elválasztott nagy ablakok, pompás szőlőlugas arabeskekkel szegélyezve. Figyelemre méltó a 160 gránitoszloppal díszített nagy udvar is.

A Santa Maria delle Grazie 1465—67-ben épült gótstílusú Dominikánus-templom, melynek szép kupolája 16 szögletű toronyban végződik. E templom refektoriumának falára festette Leonardo da Vinci 1499-ben a világhírű „Urvacsora” című képet. A festmény nem fresko, hanem tojás fehérjében oldott festékekkel a falra van festve. Hosszu időn keresztül szomorú állapotban volt a kép, míg nem az utóbbi években Luigi Cavenaghi nevű tanárnak sikerült nagy fáradság árán a képet a portól és piszoktól megtisztítani, átfesteni és a falról levált darabokat visszahelyezni. A kijavítás művészién sikerült, de még így is csak sejteni engedti az eredeti szépséget. A két szomszédos falon még két igen sikerült régi másolatát látjuk a képnek.

El nem mulasztható a Palazzo di Brera hatalmas épülettömb megtekintése sem, melyben Olaszország legértékesebb képtára, kb. 300.000 kötetű nyilvános könyvtára és éremgyűjteménye van elhelyezve. A terjedelmes udvar közepén I. Napoleon, mint ró-

Nos, a vármegye értelmisége olyan nyomatékosan felelt erre a vásári komédiás kiabálásra, mely örökké égő, sajtó bélyeget süttött közéleti szereplésükre.

A vármegye okt. 28-diki közgyűlése fölemelő többséggel, 120 szavazattal szemben az álfüggetlenségi 75 szavazatával, tehát 45 szótöbbséggel elfogadta dr. Nagy József orszgy. képviselő javaslatát, mely a Tiszakormány bemutatkozó leiratára azt válaszolja Marostorda, hogy a kormányt hazafias működésében támogatja.

Diadalmas nagy napja volt ez a nap a marostordamegyei nemzeti munkapártnak s e nap sikere, az országra szóló politikai esemény kivívása eredménye a pártszellem azon erősbödésének, az elveinkbe vetett rendületlen bizalom azon visszatérésének, mely Szász József főispán kormányzatához fűződik. Az ő személyének erős elvhűsége, a vármegye közönségéhez való benső viszonya, rendületlen és fardhatatlan vezéri viselkedése tüzték fel a diadal zászlaját a marostordai itélettel, a rombadőltség után ily diadalmasan a vármegye házára.

A gyűlés után társas ebédre gyűlt össze a megyei munkapárt és lelkesen ünnepelték a nap sikerét.

Iparos tanoncz-otthonok létesítése.

Egyik barátomtól értesültem, hogy Nagyenyed városa az iparos tanonczifjuság modern képzése és nevelése céljából iparos tanoncz otthont óhajjt létesíteni.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ezen nagyfontosságú kérdéshez én is — mint

az „Orosházi I. Ferencz József Tanoncz Otthon” 3 éven át volt igazgatója — hozzá szóljak.

Az orosházi I. Ferencz József Tanoncz Otthon 1902-ben létesült. Hazánkban a legelső intézmény, mely az iparos-tanonczok nevelését — a századok óta megszokott nevelési rendszertől eltérően — új alapokra kívánta fektetni. Azóta az otthonok eszméjével, az iparos-tanonczok nevelésének gondolatával úgy az egyesek, valamint városok, hatóságok, ipartestületek s országos egyesületek is mind gyakrabban és behatódobban foglalkoznak, sőt ma már annyira haladtunk, hogy az iparostanoncz-otthonok száma szerkesztését az országban — ha lassan is, — örvendetesen szaporodik. A tanoncz-otthon célja és feladata az iparos-tanoncz ügyet szolgálni s főképen a tanoncz nevelést a multhoz képest új alapokra fektetni.

A magyar iparos tanoncz nevelés közlebbi és távolabbi multjában sok elszomorító képre akadnak, a melyek világosan mutatják, hogy a jelenben és jövőben hogyan nem kell az iparos tanonczot nevelni. A multbau követett tanoncznevelési eljárás ma már idejét multa. Bár a multban is megtanulta az arra való ügyes, értelmes, iparagát szerető tanoncz mesterségét, sőt kiváló iparosok is akadtak, kik a szónak szoros értelmében mesterileg üzték ipari foglalkozásukat, mégis a régi tanoncznevelésnél csak mellékes dolog volt az iparaguk megtanulása, előbbre való volt a műhelyen kívüli teendőknél, dadák és cselédek dolganak elvégzése.

Egyre és folyton hangzik a panasz, hogy a jobbmodu és intelligensebb szülők gyermekei nem mennek az ipari pályákra, sőt egyenesen kerülnek azokat. Politikusok és

mai császár, szobra áll. Nem messze innen van a Parco Nuovo, hatalmas sétány, mely a régi katonai gyakorló téren létesült. A park északnyugati részében emelkedik az Arco del Semplone, fehér márványból épült diadalkapu, melyet I. Napoleon 1807-ben Milanóba történt ünnepélyes bevonulása emlékére létesített.

Ugyancsak ennek a parknak északi végén van az Arena, a római Anaphilleatrumok mintájára készítve 1806-ban szintén I. Napoleon rendeletére. Átmérője 238 : 116 m 30000 nézőhelylyel. Ujabbban futball, torna, ügető stb. sportversenyeket rendeznek benne; olykor pedig népgyűlések színhelyéül szolgál

(Folyt. köv.)

A lipcsei csata századik évfordulóján.

Berlin, okt. 19.

Tegnap mult el száz esztendeje annak, hogy a szövetséges európai hadak Napoleont három napig tartó véres küzdelem után Lipcsénél hátrálásra kényszerítették. A lipcsei csatát a népek csatájának szokták nevezni, mert itt Napoleont éppen az ő zsarnokságától jogaiknak és szabadságuknak tudatára ébresztett néphadseregek verték le. A francziák a szabadság jelszavával hódították meg fél Európát s az európai népek ez előtt száz esztendővel a tőlük átvett szabadság jelszavával verték le őket Lipcsénél.

Ezt az évfordulót ünnepelte most a német világ, mely kétszeres erővel szokott felhasználni minden alkalmat, ha arról van szó, hogy francia szomszédjának rovására üne-

pelhet. A csata színhelyén hatalmas emléket állítottak. Itt, Berlinben, a lapok hosszú cikliket közöltek napokon keresztül a „Völkerschlacht-”ról s óriási plakátok hirdették a városnak különböző partjain tartandó ünnepélyeket. A középületeken megjelentek a szennyes színű fehér zászlók közepén a fekete porosz sással. Az Unter den Linden két oldalát viselt színben tarkázták a fekete, fehér, piros, kék és sárga színek s a császár palotáján is kopottas színű zászlókon lengette a porosz sasokat az őszi szél.

Végignézttem az Unter den Lindenen; sokáig néztem egy-egy középület árboczáin repdeső sasra: kerestem valamit, valami olyant, amit egy zászlódiszba öltözött város szokott nyujtani. Azt hittem, hogy a meghatótságnak legalább egy gyöngye hurját megrendíti bennem. Semmit sem találtam. Semmit sem éreztem meg abból, ami ünnepélyes, ami nem hétköznapi. Ugy tetszett, hogy a zászlódisz, bármilyen sokszínű is, mégis olyan szürkén szegélyezi az utcákat, mint amilyen szürke ez az egész óriási várostömeg s amilyen szürke és rideg népének kedélyvilága. Mintha a zászlószínekben is kifejezésre jutna a népek jelleme. A szürkeséget csak az őszi napnak sugarai vonták be bágyadt fényükkel.

Az ünnepélyek tegnap folytak le, mára csak a diszfelvonulás maradt. Tegnap déli 12 óra után a rendőrség lezárta a királyi fegyvergyűjtemény körül az Unter den Linden. Polgári ruhába öltözött embert nem engedtek a közlebbe, katonák előtt azonban, kicsinyek és nagyok előtt egyformán, uyitva állt az út. Megálltam a fő őrség előtt a gyalogjáró szélén. Jöttek a fehér tollbokrélás és fehér lófarkas-sisaku porosz tisztok,

államférfiak gyakran hangoztatják, hogy a jobbmodú szülők gyermekeit a praktikus életpályák felé kell terelni. Pedig száz és száz diplomás ember él nehéz, nyomorúságos viszonyok közt, értelmes és szakképzett iparosokban pedig még mindig nagy hiány van.

A baj gyökeres orvoslásra vár. És minél előbb következik el az orvoslás, annál hamarabb indul virágzásnak a magyar ipar. A késedelemben végzetes veszedelem rejlik, mert mindaddig míg ügyes, szakmáját kitűnően értő iparosnemzedékünk nincsen: addig virágzó, versenyképes magyar iparról nem beszélhetünk. Óriási nagy baj az, hogy az oly szülők gyermekeinek számára, kik ipari pályára szeretnének lépni, nincsen a mai napig megfelelő műveltségi és szellemi szükségletüket kielégítő iskola, ahol az a leendő iparos a szükséges általános műveltséget és lelki tehetségének azt a kifejlesztését, nevelését az az irányát megszerzhette, mely a későbbi szakirányu ismeretek könnyebb elsajátítására képesítene s egyben már az iskolában a munka szeretetére és annak megbecsülésére szoktatná. Ilyen típusú iskola Magyarországon nincsen, pedig az iskolai nevelésnek döntő hatása van a növendékek jövőendő élethivatására és az általuk választott ipari pályák megkedvelésére. Kik mennek ma az iparos pályára? Rendszerint azok a növendékek, kik az iskolai életben nem boldogultak, osztályt osztály után ismételték s mikor már nincs iskola, ahol ismételni lehetne, végső szükségben azt mondja az intelligensebb szülő, a ki mégis akarja, hogy fiából legyen valami: „Fiam! iparosnak adlak.” A középiskolák felső osztályainak népszerűsége az alsó osztályok népszerűségéhez arányitva elnéptelenedést mutatnak. A gyenge és hanyag tanulás miatt

lemaradt növendékek közül azután a kényszerűség sokakat az iparos pályára az; de mit várhatunk az ilyen elkényszeredés által az iparos pályára hajtott gyenge tehetségű és hanyag ifjaktól?

Másfelől a jobbmodú és intelligens szülők azért is idegenkednek gyermekeiket az iparos pályára adni, mert a társadalom az ipari foglalkozást és magát az iparos osztályt még mindig nem értékeli oly mértékben, a hogy azt értékelni és megbecsülni kellene. Pedig a polgári osztály, melynek egyik igen fontos alkotó elemét éppen az iparosság képezi, a közterhek és közdolgok viseléséből igazán gazdagon kiveszi a részét, de azért általános műveltségi igényeit szolgáló, lelkét kiművelő, a munkára nevelő és gyakorlati ismereteket nyújtó iskolája nincsen. Az iparos osztálynak is olyan általános műveltséget nyújtó iskolára van szüksége, mely iskola elvégzése a leendő iparost a társadalom fel fogadásának szempontjából ugyanolyan jogokkal és kedvezményekkel ruházza fel, mint bármely általános műveltséget adó egyéb iskola végbizonyítványa. Ha ilyen iskola áll rendelkezésére annak a nagy termelő osztálynak, akkor nem kell az intelligensebb, jobbmodú családból származó ifjakat a gyakorlati irányu pályákra biztatni. E tekintetben sokat tehetnek az ipartestületek, a kereskedelmi és iparkamarák és az országos iparegyesület.

Ezek előrebocsátásával visszatérek a tanoncz-otthon céljának és feladatának körvonalozására.

A tanoncz-otthon általános célja egyfelől a szülői gondos otthont pótolni azon tanonczoknál, a kik az általuk választott ipari mesterséget jeles iparos mesterek műhelyében, az illető mesterek szakszerű és gondos

vezetése mellett gyakorlatilag teljes alapos sággal meg akarják tanulni.

Éppen azért az Otthon minden tanoncz saját műhelyében mestere vezetése és utmutatása mellett, a nap kitűzött óráiban mesterségének fogásaiban gyakorolja magát és tevékeny részt vesz mesterségéhez tartozó minden munkában. Másfelől az Otthonnak az is a célja, hogy a tanonczokra minden irányban nevelőleg hasson, azoknak szellemi-oktatására és lelkük kiművelésére fokozott mértékben gondot fordítson.

Különleges célja pedig a Tanoncz-Otthonnak azon ifjak felvétele, kik vagyonosabb, jobbmodú szülők gyermekei s kiket a szülői bölcs előrelátás, az élet helyes ismerete és a magyar ipar szebb jövőjébe vetett hit az iparos pályára szánt és végre célja még ösztöndíj mellett való felvétele azon árváknak vagy szegényebb szülők oly gyermekeinek, kiknek hajlamuk, kedvük és vonzalmuk van az iparospályára iránt.

Az orosházi Otthonba felvett minden tanoncz feltűzve és a leggondosabb nevelésben részesül. Kiváló gondot fordítanak a tanonczok szellemi tehetségének kiművelésére, a vallás-erkölcsös érzés, a törvénytisztelet, a haza és király iránti hűség, a férfias jellem, a becsületérzés, a megbízhatóság, a szorgalom, a munkaszeretet, a takarékoskodás, a nyílt őszinteség, a szigorú kötelességérzet, a fegyelem, az önruralom, a testi egészség, a kedély és érzelemvilág fejlesztésére, ápolására és fokozására, mert művelt észre, erős izmos karra és nemes, ideális szívre szüksége van minden modern iparosnak.

Gyakorlati kiképzés végett a tanonczok jelesnek elismert iparosoknál helyeztetnek el. A tanoncz mielőtt az Otthonba felvételt

köztük sok öles termelt, lakk-csizmájuk csak úgy villogott a napfényben, kardja vállmenyinek fekete mult színűre festve, némelyiknek fején csillogó rézsikak, tetején repülő sassal. Az őrség parancsnoka 3/4 órán keresztül egyebet sem csinált, csak folytonosan tisztelgésre vezényelt az előtte elhaladó vándorok, melyek sietve tüntek el a fegyvergyűjtemény nehéz vaskapuja alatt. Találgattam magamban, hogy vajjon mit keresnek ott...

Egyszerre csak ellenkező irányból, a brandenburgi kapu felől, éles sip- és kürt-zene hangzott fel; lóháton ülő vörös lófarkas-sisaku zenekar közeledett, utána tűzértség ágyukkal. Nehéz ágyukerekek az Unter den Linden sima s a sok mosástól és automobil járástól fényes aszfaltján... Egy óra múlva, ebédelés közben hallottam az ágyudörgést s az jutott eszembe, hogy más zene volt ez száz esztendővel ezelőtt azoknak, akik Lipcse körül hallgatták.

Alig vonult el a tűzértség, újabb zenekar közeledett, utána csupa fekete csilinderes, itt-ott érdemrendes urak hosszú, pedaus sorban. Szemben, az utolsó oldalán, a Blücher szobra alatt megálltak, a zenekara „Wacht am Rhein“-t játszotta, a csilinderek leemeltek a fejeikről s valaki koszorút helyezett Napoleon legyőzőjének szobrára. Ami-

kor az esti órákban ismét erre barangolva megnéztem a kis zöld babérkoszorút, fehér szalagján a következő felirást olvastam: Haupt-Verband der Berliner Kriger-Verein 18. Oct. 1813—1913.

A diszfelvonulást ma délután 3/4, 3 órára tűzték ki. Délelőtt a sétálóknak nagy tömege hullámozott az Unter den Lindenen. A zsongisba belevegült a száz számra rohanó automobiloknak mély, rekedtes túlkölése. Néha messziről éles, elnyújtott hang harsant fel. Az emberek megálltak, kalapjukat levették: elefántcsont-színű automobil vágatott végig az uton, bakján a kürtös s benne az uralkodó családnak valamelyik tagja, tán maga a császár. Ilyen hangú jelzést az alattvalók automobiljainak használni nem szabad.

Már délelőtt 11 órákor kezdtek sokan elhelyezkedni a gyalogjárók szélein, ahol a menet elvonulandó volt. A német polgár magával hozta ebédjét is: zsebében két szelet kenyert s benne a hideg felvágottat. Mintha a császár parancsolta volna, hogy a „Festzug“-ot minél jobban megüezze. Figyelmeltettek, hogy ha látni akarok, jó előre foglaljam el a helyemet. Azt gondoltam, hogy nem lesz késő ebéd után sem. Könnyelműségemnek azonban szinte megadtam az árát, mert délután 1 órákor az Unter den Lin-

denre vezető mellékutczákat sorban elzárva találtam. Már éppen azon gondolkodtam, hogyan tudnám villanyos vagy automobil segítségével kijátszani a rendőrséget, mikor végre a folyton egy irányba özölő emberek egy nyitva hagyott utra tettek figyelmessé. Mert rendőrileg mindent mesterien rendeztek. Tolongásról itt egész nap szó sem lehetett.

Hosszas várakozás után végre 3/4, 3 órákor megindult a menet. Elöl zenekar jött, utána népiskolák, — fiúk és leányok — ezek után középiskolák saját zászlóikkal. Majd ismét zenekar s a történelmi csoport következett: elől két herold és négy kúrassier; utánuk kürtösök a fekete huszárok egyenruhájában; Hofer András a tiroli és más osztrák népfölkelőkkel; Yorek tábornok táborkarával és a kelet-poroszországi népfölkelőkkel, köztük Fichte és Schleiermacher filozófusok és Körner, a költő; azután jött a hős nők csapata, kik Napoleon ellen harcoltak; fehér ruhás leánykák, kezükben zöld galyakkal; Breslau városának magistratusa, professorok, diákok, polgárok és polgárnők; majd ismét kürtösök; Lujza, porosz királyné menyasszonyi és koronázási kocsija; Blücher vezérkarával, osztrák, orosz, angol tisztok, huszárok, kozákok, sziléziai népfölkelők, élelmszereket és sebesülteket szállító kocsik s a

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammentakarítással.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

nék, kiválasztja azon iparágat, a melyet tanulni ohajt. A kiválasztott iparágak mesterei szakmájukban kiváló szakemberek, a kiknek ipari készítményei nemcsak izlésesen vannak kiállítva, hanem minden irányban versenyképesek is.

Ugy az Otthon vezetőségének, valamint a tanoncok mestereinek legfőbb czélját és törekvését az képezi, hogy olyan kitűnő iparosnemzedéket képezzenek, kik a jövőben lelkük egész melegségével, akaraterejük nagyságával, fáradhatatlan szorgalmukkal és szaktudásukkal a magyar iparos névnek tiszteletet és becsülést, a magyar iparnak pedig elismerést, hírnevet és dicsőséget szerezzenek.

A midőn Nagyenyed városának lelkes polgárságát kitartásra és ezen fentjelzett ideális és nemes intézmények mielőbbi megvalósítására buzdítom, teszem azt azon kijelentésem kapcsán, hogy virágzó ipar nélkül nincs nemzeti gazdagság, nincsen anyagi jólét és függetlenség. A nyugati nagy államok népei azt mutatják, hogy a nemzetek boldogulásának egyik elsőrendű tényezője: a fejlett, a versenyképes és virágzó ipar. A virágzó ipar pedig legelső sorban a művelt és szakképzett iparosságtól függ!

Marosujvár.

Müller Róbert
áll. polg. isk. igazgató.

HIREK.

— **Lapunk** a Mindenszent ünnepi munkaszünet miatt egy nappal előbb, szombaton jelenik meg.

brandenburgi kapu quadrigája; ismét zenekar; Scharnhorst és Bulow von Denevitz tábornokok kíséretükkel és brandenburgi népfőkelőkkel; osztrák gránátosok, vadászok, skót népfőkelők bőr dudákkal, oroszok; berlini polgárok, gyermekek, ifjak, berlini typosok. Végül következett az ifjúsági egyesületeknek, köztük a nagyszámu cserkész csapatoknak és női ifjúsági egyesületeknek beláthatatlan hosszú sora. Mindenik saját zászlójával s legtöbbször saját sörös és dobos zenekarával. Egy óra telt bele, míg a menet egész hosszában kifejlődött.

Egész héten nagy várakozással néztem a felvonulás elé; azt hittem, meglevenedni látok egy darab történelmet és láttam — komédiát. Mert hiába öltözték fel a szereplők a száz évvel ezelőtti divatos ruhákat, hiába tettek parókat, hiába vették kezükbe a száz esztendősi fegyvereket, nem történelmi alakoknak, hanem komédiásoknak a felvonulása volt. A szereplők néha incselkedtek a nézőkkel s Blücher generális pl.

— **A reformáció évfordulóját** városunk közönsége okt. 26-án vasárnap a délelőtti ünnepies istentiszteleten ünnepelte meg. Az iskolai ifjuság részére okt. 31-én pénteken d. e. 9 órakor volt istentisztelet, és egész nap ünnep.

— **Ünnepély a Bethlen kollégiumban.** Október 31. szép iskolai ünnepség folyt le a kollégium disztermében. A reformáció és Bethlen Gábor trónraléptének 300-dik évfordulója alkalmával volt rendezve ez az ünnepély. Valószínűleg ez a kettős momentum volt az oka, a miért a reformáció ünnepe, kettős jelentőségéhez mérten, ez alkalommal nagyobb méreteket öltött a szokottal is. A közönség is nagyobb számmal jelent meg, mint egyébkor. Az ünnepély legérdekesebb pontja a kettős momentumról való kegyelet megemlékezés volt, melyet Bodrogi János tanár alapos tudással és lelkesen oldott meg.

— **Képviselői közgyűlés.** Nagyenyed város képviselő-testülete f. év okt. 31-én délután 3 órán kezdve képviselői közgyűlést tartott, melynek fő tárgya az 1914 évi költségvetés tárgyalása volt. Erről a gyűlésről a közbejött ünnep munkaszünet miatt csak a jövő számunkban referálhatunk.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Magyar Ferencz f. hó 28-dikán Marosvásárhelyt sikerrel állotta ki az ügyvédi vizsgálatot. Az új ügyvédnek, ki városunkban fog irodát nyitni, szívesen gratulálunk és működéséhez szép sikert kívánunk.

— **Milyen idő lesz?** A Meteor szerint november 3, 5, 9, 14, 18, 21, 24 és 28-ára erős változási napok esnek. A legerősebb hatása a november 3-diki hűvös, hideg és szeles, 9, 14, 16, alacsony hőmérséklettel, míg 25-től e hó végéig enyhe időjárás ígérkezik.

kedélyesen integetett zsebpendőjével egyik emeletre valami ismerősének. A közönség sem vette komolyan a dolgot, néha mulatott egy-egy csoporton, vagy alakon, mintha cirkuszban lett volna.

A száz esztendősi mult lelkének meg nem elevenedett itt egyetlen vonása sem, csak a száz esztendősi holt anyagot cipelték végig emberek és lovak az utcákon. Lehet, hogy csak én, az idegen éreztem ezt így. Vagy lehet, hogy igaza volt barátomnak, mikor megjegyezte, hogy nem a történelmi felvonulás volt itt a fő, hanem az ifjuság s a történelmi csoport nem volt egyéb, mint a történelmi illusztráció az ifjuság számára. Bizonyos, hogy az ifjuság óriási száma mellett eltörpült az a néhány illusztráló alak. És ha így volt, ebben is nagy a különbség közöttünk. Mert nem tudom, vajjon ugyanez a felvonulás nálunk nem éppen megfordítva történt volna-e...

Járal István.

— **Világítás a róm. kath. temetőben** vasárnap este lesz. Mindenszent ünnepet vasárnapra tették át, halottak napját hétfőre, mivel gyászmisét vasárnap tartani nem szabad. A zelhunytak lelkiüdvéért a köayörgő engesztelő isteni tisztelet vasárnap este 6 órakor lesz.

— **A színészek eltávoztak** Szabados László színigazgató társulatával október hó 28-án távozott el Nagyenyedről Fogarasra. 5 teljes hétig játszottak városunkban. Bucsuelőadásul Garvay Andor „Bent az erdő” című színművét játszották. A négy szereplő: Bársony, Vajda Piroska, Szabados igazgató és Tarnay Nusi, a színidénynek mondhatni a legértékesebb előadását hagytak emlékünkbe. A társulat operett személyzete már vasárnap éjjel elment Fogarasba s ott hétfőn megnyitó előadást tartottak. Jó társulat volt, és így egy jobb énekes másodprimadonnával és baritonistával a mostaniakat föl váltva, szívesen várjuk vissza jövőre. Addig is sok sikert kívánunk a derék igazgatónak és társulatának.

— **Kézimunka tanfolyam.** Gróf Teleki Sándor főrendiházi tag vezetése alatt álló „Kézimunkára Nevelő Országos Egyesület” tervbe vette, hogy Alsó-Fehér vármegye székhelyén, Nagyenyeden, közelebből kézimunkára tanító tanfolyamot fog szervezni. A tanfolyam szervezése azt a célt szolgálja, hogy elméleti előadásokkal és gyakorlati foglalkoztatásokkal a magyar nép életének gazdasági megerősödéséhez biztós alapot nyújtson, s azon azután fokozva népünknek kulturális erejét és jelentőségét azt magasabb színvonalra emelje. Nevezett egyesület elnöksége Guttenberg Pál budapesti egyesületi igazgatót bízta meg azzal, hogy az egyesület czéljait és az itt szervezendő tanfolyam munkatervét egy értekezleten tartandó szabadelőadás keretében kifejtsse. Erre az értekezletre vármegyénk alispánja ez uton is meghívja Alsó-Fehér vármegye minden kulturális intézményének képviselőit, pénzügyi és gazdasági vállalatainak vezetőit. Az értekezlet Nagyenyeden 1913. évi november 16-án délelőtt 11 órakor fog a vármegyeház közgyűléstermében megtartatni.

— **Alvinczi ünnep.** Okt. 19-én szép ünnep keretében ünnepelte meg az alvinczi járás közönsége népszerű főbíráját Pongrácz Géza kir. tanácsost negyedszázados szolgálatának és királyi kinttetésének alkalmából. Az ünnepélyt szombaton este fátylasmenet vezette be és Bydeskuty Ede igazgató, községi képviselőtestületi tag köszöntötte az ünnepeltet. Vasárnap délelőtt 10 órakor fogadták az ünnepésre érkezett vendégeket a pályaudvaron. 1/2 11 órakor vette kezdetét az ünnepélyes diszgyűlés az óvoda helyiségeiben. A diszgyűlésen Bydeskuty Ede elnökölt, jelen voltak: Szász József főispán, báró Bánffy alispán, Inczedy Jókman Ödön vármegyei főjegyző, dr.

A VILÁG LEGJOBB

Az angol király

udvari szállító
SPECIALITÁS:
„King's-Blend”
az angol király teája.

U.K. TEA
UNITED KINGDOM

A walesi herceg

udvari szállító
„U. K.” TEA
is végtelen kiadó és
illatos tea.

Főraktár: *Winkler János és Cser József* urak üzletében.

Mayer Ödön a kerület országgyűlési képviselője, a vármegyéből és Gyulafehérvárról sokan. Az ünnepelt főbíró a főispán, a különböző egyházak, a jegyzői kar és tanítótestület megbízottjai köszöntötték. A gyűlésen adták át a vármegye közönségének ajándékát s a járás jegyzőinek ajándékát: utóbbit a jegyzők segítőegyesületének ajánlkozta. Ezzel a díszgyűlés Pongrácz Géza magas szárnyalású köszönő beszédével véget ért. A díszgyűlés után 200 terítékű társas ebéd volt. Az első pohárköszöntőt Szász József főispán mondotta a királyra, Kovács Majos kanonok volt tanítványára, Bánffy Kázmír báró alispán a megye nevében hivataltársára, Benedek Károly esperes az alispánra ürité poharát, ezeket követte a pohárköszöntőknek még egész nagy sorozata.

— **Tennisz-estély.** A nagyenyedi „Sport Egylet” javára november hó 15-én a „Szeidl-szálloda” kávéházi termében Tennisz-estélyt rendez egy negyventagu rendezőség, elnök dr. Enyedy Jenővel. A fővédnöki tisztet id. Zeyk Dániel főrendiházi tag és Sándor Jenő polgármester töltik be, mint a Sportegylet díszelnöke és elnöke. Személyjegy 3 korona. Családjegy (3 személy) 6 korona. Kezdeté este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

— **Az Edison mozgószínház megnyitói előadása.** Hat heti szünet után vasárnap tartja megnyitói előadását az Edison fényjáték színház. Az előadásokat délután pontosan 5 és este 8 órakor kezdik, mert a késedelmes kezdés a pontosan megjelenő közönséget kedvetlené teszi. A megnyitói előadásnak ügyesen összeállított műsora van. Különösen Linder Maxi 3 felvonásos vígjátéka és „A hadnagy jegye” című katonadráma kelthet feltűnő érdeklődést. Meg a gyulafehérvári Rosor-tárgyalásról is van néhány felvételük. A Pathé Ujságnak megkülönböztetett friss újdonságai vannak.

— **Autójárat Székelyudvarhely és Gyergyószentmiklós közt.** A postakincstár Székelyudvarhely és Gyergyószentmiklós között automobil-járatot létesít. Székelyudvarhely városi képviselőtestülete a tervezett posta és személyszállító gépkocsijárat létesítéséhez 10.000 koronával járul hozzá.

— **Szinigazgatóból — moziigazgató.** Tompa Kálmán, ki a múlt évben szinkerele-tűnknek volt az igazgatója, Kolozsvárt az újan megnyitott „Egyetem-mozgószínház” igazgatását vállalta el.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** folyó évi október hó 29-én tartott közgyűlésén a következő lényegesebb ügyeket tárgyalta: Napirend előtt a titkár meleg részvét szavakkal emlékezett meg Vargha László segédtitkár elhunytáról. Közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy az angol viczekonzulátus a kamara székházában lesz elhelyezve és örömmel egyezett bele, hogy az angol czimer és lobogó kitűzessék. A hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény módosítása alkalmával a kamara széleskörű mozgalmat indít meg, megkérdezi az összes érdekelteket a meglévő törvény hiányai felől és kívánságaikat összegyűjtve

fogja véleményét a miniszter elé terjeszteni. Új 5 és 50 filléres váltópénzek kibocsátását közforgalmi szempontból kívánatosnak tartja. A kartellek működésének törvényhozási korlátozását kívánatosnak tartja, kéri fogja a minisztert, hogy gondoskodjék megfelelő törvényjavaslatról. A kamarai tagok megbízatása 1914 évben lejárván, indokolt előterjesztést tesz a kereskedelmi miniszterhez az új választások elrendelése és az alkerületek megfelelő beosztása iránt, mert az 50 év előtti beosztás már semmiképpen sem fedezi a vidék időközben kifejlődött góczpontjainak igényeit. A kamara 1914. évi költségelőirányzatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Levelező tagul egyhangulag megválasztotta Kreuter György ipari főfelügyelőt.

— **Nagy betörés egy ékszerüzletbe.** Marosvásárhelyen Slepák Ábrahám ékszerész főtéri üzletét, hétfőn éjjel kirabolták. Ez előtt már néhány hónappal is megkísérelték kirabolni, azonban a ház valamelyik éjjeli hazatérő lakója megzavarta a betörőket s elmenekültek. A gyanu akkor azokra az Erdélyszerte garázdálkodó ékszerlovajokra irányult, kik Szászrégen, Gyergyószentmiklós, Szilágysomlyó, Nagyenyeden követtek el nagyszabású betöréseket. A rendőri vizsgálat hamarosan megállapította, hogy a betörők mintegy 20000 korona értékű különféle ékszert, órát, lánczot raboltak el.

Értesítés.

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy két és fél éve, feunálló fogműtermemet, ugyanabban a házban, (Kossuth Lajos utca 7. sz. Szeidl-ház) az emeleti lakásba helyeztem át.

A t. közönség rendelkezésére állok egész nap, a nyári hónapok alatt is.

Ezuttal azt is szíves tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a nagym. beltűgyminiszter ur által elrendelt szakvizsgának sikerrel eleget tettem. Műtermemben ezután is minden e szakmába tartozó moderu, jó munkát készítek a legjutányosabb árban.

Vogel Samu, fogtechnikus.

227 — Nagyenyed.

ELADÓ női kalap üzlet!

Elköltözés miatt egy női kalap üzlet jutányos áron azonnal eladó. — Ugyiszintén a raktáron levő divatos kalapok is darabonként a legolcsóbb áron eladatnak.

Özv. Zsakó Andorné
utóda 360 2—

Tűzifa füreszelését

elvállalja

Hegyi János

Nagyenyed, Tövis-utca.

372 1— Telefon szám 67.

Vizakna város tanácsától.

4276—1913. sz.

Eladó tölgyfák.

Vizakna város 1300 kat. holdnyi tölgyes erdejében termett tölgyfák felétetésre eladó. Árverés. Itatók könnyen berendezhetők. Felételési határidő: Április 30-ika.

Feltételek a városi tanácsától megtudhatók. Zárt ajánlatok november 31-ig adandók be, a mikor azok felett a városi tanács dönt.

Vizaknán, 1913. évi október hó 22-én.

A városi tanács.

369 1—2 Ambrus Károly, polgármester.

Hajdu Albert

kályhakészítő raktára
NAGYENYED.

Lakás: Felső-u. 7. Raktár: Főter 23.

Szíves tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy raktáramat igen szép cserép-kályhák-kal szereltem föl s ajánlom szíves megtekintésre.

Elvállalok mindennemű kályhás munkákat, u. m. tűzhelyeket, kályha-át-rakásokat, tisztítást és fayence falburkolásokat a lehető legjutányosabb árban, jól és pontosan.

A mélyen tisztelt vevőközönség szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Hajdu Albert.

236 11—

Egy szép nagy

butorozott szoba

egy vagy két ur részére fűtés és villanyvilágítással együtt azonnal bérbeadó a Kovács Gyula-utczában Bresztowszky Károlynál.

Hirdessünk a Közérdekben.

MŰTRAGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György
nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz.
Ifj. Mészáros János és Társánál Főtér
és a Fogyasztási szövetkezetben

Olcsó tüzelőanyag

Tölgyfa-hulladék és forgács
egy rakás a fatelepen K 6,
— házhoz szállítva K 7. —

260 11—

Klemm Pál.

NINCS TÖBBÉ

lábizzadás!

Érőd meggyőződhet mindenki,
aki egyetlenegy próbát tesz Papp
János gyógyszerész közismert, be-
vált és felülmulthatatlan

„Antihydrostaticin“
nevű lábizzadás elleni porával.

Ez az

orvosilag kipróbált szer
beszerezhető Schuller Viktor
„Arany csillag“ gyógyszerárában
Nagyenyeden.

Ára 2 kor. 40 fill. Vidékre
3 doboz vételnél portómentesen
küldetik. 112 23—

KOLLARIT-
BORLEMEZ

kaucuk-kompozícióval bevont ruganyos,
viharbiztos és időtálló szagtalan fedél-
lemez. A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan
alkalmas. — Sem mázolni, sem mész-
lével bekenni nem kell.

Nagyenyeden kapható:

Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

Forduljon minden érdeklődő
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYEDI Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevelűk, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai alma és gyökéres vesszők.
(Ültető díszérjék kivételre ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékkegye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénz- intézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéke- ket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál czégnél Szentkirály-
utca 128. szám és Márer és Weiszberger czégnél.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

11516—913. alisp. sz.

Tárgy:**A városi főmérnöki és a levéltárnoki állás betöltése.****Pályázati hirdetmény.**

A városi főmérnöki állásnak újonnan történt szervezése és a volt városi levéltárnoknak állásáról történt lemondása folytán ezen két állás üresedésben lévén, a Gyulafehérvár városi főmérnöki és városi levéltárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A városi főmérnöki állás évi 3600 kor. azaz: Háromezerhatszáz korona kezdő fizetés, 780 kor. azaz: Hétszáznyolcvan korona lakpénzt és az építkezési szemlék alkalmával megállapítandó díjak; a városi levéltárnoki állás évi 2000 kor. azaz: Kettőezer korona kezdő fizetés és 540 korona, azaz: Ötszáznegyven korona lakpénz élvezetével van egybekötve.

A főmérnöki állás minősítésére vonatkozólag utalok az 1886 évi XXII. t.-cz. 74. illetve az 1883 évi I. t.-cz. 10 §-ában foglaltakra. Mindkét állás betöltése a jelenleg már folyamatban levő ciklus végéig bir érvénnyel. Ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtok kötelesek a születési anyakönyvi kivonattal, minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeik legkésőbb 1913 évi november 30-ikáig bezárólag Gyulafehérvár város polgármesteréhez beadni. Közszolgálatban állók pályázati kérvényeiket főnökük útján hivatalos uton, közszolgálatban nem állók pedig lakhelyükre nézve illetékes főispánjuk útján benyújtani.

A választás határideje később fog megállapítani.

Nagynyed, 1913. évi október hó 25-én.

362 1—1

Br. Bánffy Kázmír, alispán.

40604—913—III. sz.

367 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye marosújvári járásában fekvő Csongva község területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1 napjától 1914 évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913 évi november hó 11 napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 543 K 58 f. a husfogyasztási adó fejében 12 K 16 f. Összesen 555 K 74 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fenntartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

41546—913.—III.

366 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye balászfalvi járásában fekvő Balászfalva és Kisbalászfalva községekből alakított beszedési kör területén fizetendő bor-italadó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1. napjától 1914 év december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913. évi november hó 4-ik napján d. e. 11 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében . . . 5595 K 80 f. a husfogyasztási adó fejében 7924 K 65 f. Összesen: 9520 K 45 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

41547—913. III.

364 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye balászfalvi járásában fekvő Véza község területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1 napjától 1914 év december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913 évi november hó 4-ik napján d. e. 1/212 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében . . . 760 K 80 f. a husfogyasztási adó fejében 105 K 01 f. Összesen 865 K 81 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

41054—913.—III. sz.

365 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye marosújvári járásában fekvő Felsőmarosújvár község területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1 napjától 1914 évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913 évi november hó 7 napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 1645 K 69 f. a husfogyasztási adó fejében 37 K 79 f.

Összesen 1683 K 48 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

39676—913—III.

371 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye tövisi járásában fekvő Tövis község területén fizetendő bor-italadó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1. napjától 1914 évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913 évi november hó 13-ik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében . . . 5490 K 77 f. a husfogyasztási adó fejében 2340 K 20 f. Összesen 7830 K 97 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető egyéb értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

41237—913.—III.

363 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye kisenyedi járásában fekvő Vingárd község területén fizetendő bor-italadó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914 évi január hó 1. napjától 1914 évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1915 és 1916 évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913 évi november hó 11-ik napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében . . . 502 K 49 f. a husfogyasztási adó fejében 145 K 88 f. Összesen 640 K 37 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető egyéb értékpapírokból letenni.

Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

